YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

26 päivänä helmikuuta 2008 *

Asiassa C-132/05,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 21.3.2005,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään E. de March, S. Grünheid ja B. Martenczuk, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

jota tukevat

Tšekin tasavalta, asiamiehenään T. Boček, ja

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

Italian tasavalta, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato G. Aiello, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijoina,

vastaan

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään M. Lumma ja A. Dittrich, avustajanaan Rechtsanwalt M. Loschelder,

vastaajana,

jota tukevat

Tanskan kuningaskunta, asiamiehenään J. Molde, prosessiosoite Luxemburgissa, ja

Itävallan tasavalta, asiamiehenään E. Riedl, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijoina,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts ja U. Lõhmus sekä tuomarit J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari), K. Schiemann, P. Kūris, E. Juhász, E. Levits ja A. Ó Caoimh,

julkisasiamies: J. Mazák,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.2.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.6.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14.7.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 (EYVL L 208, s. 1) 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on nimenomaisesti kieltäytynyt määräämästä alueellaan seuraamuksia siitä, että nimitystä ”parmesan” käytetään

sellaisten tuotteiden merkinnöissä, jotka eivät vastaa suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” eritelmässä tarkoitettuja vaatimuksia, ja edistänyt aidon, yhteisön laajuisesti suojatun tuotteen maineen väärinkäyttöä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Asetuksessa N:o 2081/92 otetaan käyttöön maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen yhteisön suoja.

3 Asetuksen N:o 2081/92 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Yhteisön suoja maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden alkuperänimityksille ja maantieteellisille merkinnöille saadaan tämän asetuksen mukaisesti.

2. Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

a) ’alkuperänimityksellä’ alueen, määrätyn paikan tai erityistapauksissa maan nimeä, jota käytetään nimeämään maataloustuotetta tai elintarviketta,

– joka on peräisin kyseiseltä alueelta, kyseisestä määrätystä paikasta tai kyseisestä maasta

ja

– jonka laatu tai ominaisuudet ovat olennaisesti tai yksinomaisesti maantieteellisen ympäristön, joka käsittää sen luonnon ja inhimilliset tekijät, ansiota ja jonka tuotanto, jalostus ja käsittely tapahtuu rajatulla maantieteellisellä alueella.

– –”

4 Asetuksen 3 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Nimityksiä, joista on tullut yleisnimiä, ei voi rekisteröidä.

Tässä asetuksessa ’nimityksellä, josta on tullut yleisnimi’, tarkoitetaan maataloustuotteen tai elintarvikkeen nimeä, josta on tullut maataloustuotteen tai elintarvikkeen yleinen nimi, vaikka se viittaakin paikkaan tai alueeseen, jossa tämä maataloustuote tai elintarvike on alun perin tuotettu tai jossa sitä on pidetty kaupan.

Sen määrittämiseksi, onko nimestä tullut yleisnimi, on otettava huomioon kaikki tekijät, ja erityisesti:

– tilanne jäsenvaltiossa, josta nimi on peräisin, ja alueilla, joilla tuotetta käytetään;

– tilanne muissa jäsenvaltioissa;

– asiaa koskeva kansallinen lainsäädäntö tai yhteisön lainsäädäntö.

– –”

5 Asetuksen N:o 2081/92 4 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan eritelmässä on oltava vähintään ”10 artiklassa säädettyjä tarkastuksen rakenteita koskevat viittaukset”.

6 Asetuksen 5 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”3. Rekisteröintihakemuksessa on oltava 4 artiklassa tarkoitettu eritelmä.

4. Hakemus on lähetettävä sille jäsenvaltiolle, jossa maantieteellinen alue sijaitsee.”

7 Kyseisen asetuksen 10 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta on luotu tarkastuksen rakenteet, joiden tehtävänä on varmistaa, että maataloustuotteet ja elintarvikkeet, joilla on suojattu nimitys, vastaavat eritelmissä tarkoitettuja vaatimuksia.

2. Valvonta voi rakenteeltaan koostua yhdestä tai useammasta nimetystä valvontaviranomaisesta ja/tai jäsenvaltion tähän tarkoitukseen hyväksymästä yksityisestä laitoksesta. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle luettelot viranomaisista ja/tai hyväksytyistä laitoksista sekä niiden toimivallasta. Komissio julkaisee nämä tiedot Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

3. Nimettyjen valvontaviranomaisten ja/tai yksityisten laitosten on annettava riittävät takeet puolueettomuudesta ja riippumattomuudesta kaikkiin niiden valvonnan alaisiin tuottajiin ja jalostajiin nähden, ja niillä on oltava vakituisesti käytettävissä olevat asiantuntijat ja voimavarat, jotka ovat tarpeen suojatun nimityksen omaavien maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden tarkastamiseksi.

Jos tarkastuksen rakenteissa turvaudutaan jonkin valvonnan osalta ulkopuoliseen laitokseen, tämän laitoksen on annettava samat takeet. Tällöin kuitenkin nimetyt valvontaviranomaiset ja/tai hyväksytyt yksityiset laitokset ovat edelleen jäsenvaltiolle vastuussa kaikista tarkastuksista.

Tullakseen jäsenvaltioiden hyväksymäksi tässä asetuksessa tarkoitetulla tavalla laitosten on 1 päivästä tammikuuta 1998 alkaen täytettävä 26 päivänä kesäkuuta 1989 vahvistetussa standardissa EN 45011 määritellyt edellytykset.

4. Jos jäsenvaltion nimetty valvontaviranomainen ja/tai yksityinen laitos toteaa, että maataloustuote tai elintarvike, jolla siinä jäsenvaltiossa on suojattu alkuperänimitys, ei täytä eritelmän vaatimuksia, sen on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tätä asetusta noudatetaan. – –

5. Jäsenvaltion on peruutettava hyväksymisensä valvontalaitokselta, jos 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä ei enää täytetä. Sen on ilmoitettava tästä komissiolle, joka julkaisee Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä korjatun luettelon hyväksytyistä laitoksista.

6. Jäsenvaltion on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tuottaja, joka noudattaa tätä asetusta, pääsee valvontajärjestelmään.

7. Tämän asetuksen perusteella edellytetyn valvonnan kustannuksista vastaavat suojattua nimitystä käyttävät tuottajat.”

8 Tämän saman asetuksen 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Rekisteröidyt nimitykset on suojattu:

– –

b) väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka tuotteen oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimi on käännetty tai siihen on liitetty ilmaisu kuten ’laatu’, ’tyyppi’, ’menetelmä’, ’tuotettu kuten’, ’jäljitelmä’ tai muu samankaltainen ilmaisu;

– –

Jos rekisteröityyn nimitykseen sisältyy siihen kuuluvana maataloustuotteen tai elintarvikkeen nimi, jota pidetään yleisnimenä, tämän yleisnimen käytön vastaavissa tuotteissa tai elintarvikkeissa ei katsota olevan ristiriidassa 1 kohdan a ja b alakohdan kanssa.

– –

3. Suojatuista nimityksistä ei saa tulla yleisnimiä.”

9 Asetuksen N:o 2081/92 17 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesta maantieteellisten merkintöjen ja alkuperäisnimitysten rekisteröinnistä 12.6.1996 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1107/96 (EYVL L 148, s. 1) 2 artiklan ja kyseisen asetuksen liitteen A kohdan mukaan nimitys ”Parmigiano Reggiano” on suojattu alkuperänimitys 21.6.1996 alkaen.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

10 Useiden taloudellisten toimijoiden tekemän kantelun johdosta komissio vaati 15.4.2003 päivätyllä kirjeellään Saksan viranomaisia antamaan petosten torjunnasta vastuussa oleville viranomaisille selvät ohjeet, jotta tuotteiden, joista käytetään nimitystä ”parmesan” ja jotka eivät ole suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” eritelmän mukaisia, kaupan pitäminen Saksan alueella loppuisi. Koska ilmaisu ”parmesan” oli komission mukaan käännös suojatusta alkuperänimityksestä ”Parmigiano Reggiano”, sen käyttö merkitsi asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan rikkomista.

11 Saksan liittotasavalta vastasi 13.5.2003 päivätyllä kirjeellä, että vaikka ilmaisulla ”parmesan” alun perin oli historiallinen sidos Parman alueeseen, siitä oli tullut yleisnimi eri alueilta peräisin oleville raastetuille tai raastettavaksi tarkoitetuille koville juustoille ja että se erottuu suojatusta alkuperänimityksestä ”Parmigiano Reggiano”. Kyseisen ilmaisun käyttö ei tämän johdosta merkitse Saksan liittotasavallan mukaan asetuksen N:o 2081/92 rikkomista.

12 Komissio osoitti Saksan liittotasavallalle 17.10.2003 virallisen huomautuksen, johon kyseinen jäsenvaltio vastasi 17.12.2003 päivätyllä kirjeellä.

13 Koska komissio ei pitänyt Saksan liittotasavallan selityksiä tyydyttävinä, komissio antoi 30.3.2004 perustellun lausunnon, jossa se kehotti kyseistä jäsenvaltiota ryhtymään perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämiin toimenpiteisiin kahden kuukauden kuluessa perustellun lausunnon tiedoksi antamisesta.

14 Saksan liittotasavalta ilmoitti 15.6.2004 päivätyllä kirjeellä komissiolle pysyvänsä aiemmassa kannassaan.

15 Tässä tilanteessa komissio päätti nostaa nyt esillä olevan kanteen.

Kanne

16 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 6.9.2005 antamalla määräyksellä Italian tasavalta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia sekä Tanskan kuningaskunta ja Itävallan tasavalta hyväksyttiin väliintulijoiksi tukemaan Saksan liittotasavallan vaatimuksia.

17 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 15.5.2006 antamalla määräyksellä Tšekin tasavalta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia.

18 Kanteensa tueksi komissio vetoaa yhteen ainoaan kanneperusteeseen, joka perustuu siihen, että Saksan liittotasavalta on kieltäytynyt määräämästä alueellaan seuraamuksia siitä, että nimitystä ”parmesan” käytetään sellaisten tuotteiden merkinnöissä, jotka eivät vastaa suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” eritelmässä tarkoitettuja vaatimuksia.

19 Saksan liittotasavalta kiistää jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen seuraavilla kolmella perusteella:

– ensinnäkin alkuperänimitys on suojattu asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan nojalla vain juuri siinä muodossa, jossa se on rekisteröity

– toiseksi sanan ”parmesan” käyttäminen ei merkitse alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” suojan loukkaamista ja

– kolmanneksi Saksan liittotasavallan ei ole omasta aloitteestaan määrättävä seuraamuksia kyseisen 13 artiklan rikkomisesta.

Moniosaisten nimitysten suoja

20 Komissio esittää, että yhteisön suojajärjestelmän tausta-ajatuksena on periaate, jonka mukaan useita ilmaisuja sisältävän nimityksen rekisteröiminen antaa yhteisön oikeuden mukaisen suojan sekä moniosaisen nimityksen kaikille osatekijöille että kyseiselle nimitykselle kokonaisuutena. Moniosaisten nimitysten tehokas suoja edellyttää komission mukaan näin ollen sitä, että lähtökohtaisesti kaikki moniosaisen nimityksen osatekijät saavat suojaa väärinkäytöksiä vastaan. Komissio katsoo, että tämän suojan takaamiseksi asetuksessa N:o 2081/92 ei vaadita, että kukin moniosaisen nimityksen osatekijöistä, joita voidaan suojata, rekisteröitäisiin, vaan asetuksessa lähdetään siitä periaatteesta, että kukin näistä osatekijöistä saa myös jo yksistään suojaa. Komission mukaan yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut tällaisen tulkinnan yhdistetyissä asioissa C-129/97 ja C-130/97, Chiciak ja Fol, 9.6.1998 antamassaan tuomiossa (Kok. 1998, s. I-3315).

21 Komissio väittää, että moniosaisen nimityksen kaikkien osatekijöiden suojan periaatteesta on vain yksi poikkeus, josta säädetään asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa, eli se, että moniosaisen nimityksen yhden erillisen osatekijän käytön ei katsota olevan ristiriidassa kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan kanssa, kun kyseessä oleva osatekijä on maataloustuotteen tai elintarvikkeen nimi, jota pidetään yleisnimenä. Tämä säännös olisi kuitenkin tarpeeton, jos voitaisiin katsoa, että yksinomaan moniosaisten nimitysten muodossa rekisteröityjen nimitysten eri osatekijät eivät saisi mitään suojaa.

22 Moniosaisen nimityksen yksi erillinen osatekijä ei komission mukaan sitä paitsi saa asetuksen N:o 2081/92 mukaista suojaa, kun asianomaiset jäsenvaltiot ovat esittäneet kyseisen moniosaisen nimityksen ilmoittaessaan, että suojaa ei haettu tietyille tämän nimityksen osille.

23 Komissio esittää ottaneensa tämän huomioon antaessaan asetuksen N:o 1107/96 ja ilmoittaessaan tarvittaessa alaviitteessä, että nimityksen tietylle osalle ei haettu suojaa.

24 Nimityksen ”Parmigiano Reggiano” osalta komissio esittää, että kummastakaan näistä kahdesta osatekijästä ei ole tehty alaviitettä.

25 Saksan liittotasavalta vastaa tähän, että suojattu alkuperänimitys on suojattu asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan nojalla vain juuri siinä muodossa, jossa kyseinen nimitys on rekisteröity. Toisin kuin komissio väittää, edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Chiciak ja Fol annetun tuomion perusteella ei voida tehdä vastakkaispäätelmää.

26 Lisäksi asiassa C-66/00, Bigi, jossa annettiin tuomio 25.6.2002 (Kok. 2002, s. I-5917), Italian tasavalta itse on Saksan liittotasavallan mukaan nimenomaisesti vahvistanut luopuneensa nimityksen ”Parmigiano” rekisteröimisestä. Koska kyseistä nimitystä ei ole rekisteröity, se ei näin ollen nauti yhteisön oikeuteen perustuvaa suojaa.

27 Tältä osin on todettava, että asetuksen N:o 1107/96 kahdeksannen perustelukappaleen mukaan ”on otettava huomioon tiettyjen jäsenvaltioiden ilmoitus siitä, että tiettyjen nimitysten osien osalta suojaa ei ole haettu”.

28 Asetuksessa N:o 1107/96 täsmennetään liitteen alaviitteissä tapaukset, joissa asianomaisen nimityksen tietylle osalle ei ole haettu suojaa.

29 On kuitenkin korostettava, että se, ettei ole ilmoitettu, ettei tietyille nimityksen osatekijöille ole haettu asetuksen N:o 2081/92 13 artiklassa säädettyä suojaa, ei voi muodostaa riittävää perustetta määritellä kyseisen suojan laajuus (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Chiciak ja Fol, tuomion 37 kohta).

30 Asetuksella N:o 2081/92 luodussa suojajärjestelmässä kysymykset, jotka koskevat nimityksen eri osille annettavaa suojaa ja etenkin sitä, onko kyse mahdollisesti yleisnimestä vai sellaisesta nimityksen osatekijästä, jota suojataan kyseisen asetuksen 13 artiklassa tarkoitettua toimintaa vastaan, kuuluvat siihen arviointiin, joka kansallisen tuomioistuimen on tehtävä asianosaisten sille esittämien tosiseikkojen yksityiskohtaisen arvioinnin perusteella (em. yhdistetyt asiat Chiciak ja Fol, tuomion 38 kohta).

31 Saksan liittotasavallan perusteluja, joiden mukaan suojattu alkuperänimitys saa suojaa asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan nojalla vain juuri siinä muodossa, jossa se on rekisteröity, ei näin ollen voida hyväksyä.

Suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” loukkaaminen

32 Komission mukaan se, että lasketaan liikkeeseen nimityksellä ”parmesan” juustoja, jotka eivät ole suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” eritelmän mukaisia, merkitsee asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan rikkomista, koska ilmaisu ”parmesan” on suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” oikea käännös. Käännös, kuten suojattu alkuperänimitys sen jäsenvaltion kielellä, joka on saanut tämän nimityksen rekisteröityä, on komission mukaan yksinoikeudella varattu niille tuotteille, jotka ovat eritelmän mukaisia.

33 Komissio lisää, että kuten Italian tietyn maantieteellisen alueen, jolta tämäntyyppinen juusto on peräisin, ja ilmaisun ”parmesan” läheisestä yhteydestä, jota historiallinen kehitys todistaa, ilmenee, kyseinen ilmaisu ei ole yleisnimi, joka voisi erottua suojatusta alkuperänimityksestä ”Parmigiano Reggiano”.

34 Nimityksen ”parmesan” käyttö sellaisesta juustosta, joka ei ole nimityksen ”Parmigiano Reggiano” eritelmän mukainen, luo komission mukaan joka tapauksessa mielleyhtymän tästä nimityksestä, mikä kielletään asetuksen N:o 2081792 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa.

35 Komissio väittää myös, että ilmaisusta ”parmesan” ei ole tullut yleisnimeä.

36 Maantieteellisestä nimityksestä voi tietysti tulla käytössä yleisnimi siinä mielessä, että kuluttaja lakkaa näkemästä siinä tavaran maantieteellistä alkuperää ilmaisevan merkinnän ja näkee siinä enää vain tietyntyyppistä tuotetta tarkoittavan merkinnän. Tämä merkityksen liukuminen on komission mukaan tapahtunut muun muassa ilmaisuille ”Camembert” ja ”Brie”.

37 Komissio esittää vielä, että ilmaisu ”parmesan” ei ole koskaan menettänyt maantieteellistä merkitystään. Jos ”parmesan” nimittäin olisi täysin neutraali ilmaisu ilman tällaista merkitystä, olisi mahdotonta selittää uskottavasti, miksi jäljitelmien valmistajat pyrkivät luomaan sanojen tai kuvien kautta yhteyden omien tuotteidensa ja Italian välille.

38 Lisäksi komissio esittää, että se seikka, että vuoteen 2000 saakka Italian alueella valmistettiin ”parmesaniksi” kutsuttua juustoa, joka ei ollut suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” sitovan eritelmän mukaista, ei tarkoita sitä, että tämä ilmaisu olisi Italiassa eri alueilta peräisin olevien raastettujen juustojen yleisnimi, sillä kyseessä oleva juusto oli tarkoitettu yksinomaan vietäväksi maihin, joissa ilmaisu ”parmesan” ei saanut mitään erityistä suojaa suojan aluekohtaisuutta koskevan periaatteen mukaisesti. Nimitys ”Parmigiano Reggiano” on ollut yhteisön tasolla suojattu vasta 21.6.1996 lähtien eli siitä päivämäärästä lähtien, jolloin asetus N:o 1107/96 tuli voimaan.

39 Saksan liittotasavalta esittää, että sanan ”parmesan” käyttö ei merkitse asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan rikkomista, koska se on komission mukaan vain käännös ilmaisusta ”Parmigiano”, joka on yleisnimi, kuten Italian ja muiden jäsenvaltioiden tilanteesta sekä kansallisesta lainsäädännöstä ja yhteisön lainsäädännöstä käy ilmi. Yleisnimenä se ei voi saada kyseisen asetuksen mukaista suojaa.

40 Saksan liittotasavalta huomauttaa toissijaisesti, että vaikka ilmaisu ”Parmigiano” ei olisi yleisnimi ja vaikka tähän osatekijään ei tämän johdosta sovellettaisi asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, ilmaisun ”parmesan” käyttäminen ei merkitse alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” suojaa koskevien säännösten rikkomista. Nimi ”parmesan” on vuosisatojen ajan kehittynyt itsenäisesti, ja siitä on tullut Saksassa mutta myös joissakin muissa jäsenvaltioissa yleisnimi. Sen käyttö ei Saksan liittotasavallan mukaan näin ollen merkitse suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” väärinkäyttöä eikä aiheuta mielleyhtymää siihen.

41 Tämän väitteen tukemiseksi Saksan liittotasavalta viittaa ensinnäkin julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin asiassa C-317/95, Canadane Cheese Trading ja Kouri (määräys 8.8.1997, Kok. 1997, s. I-4681), antaman ratkaisuehdotuksen 35 kohtaan,

toiseksi edellä mainitussa asiassa Bigi annettuun tuomioon, jossa yhteisöjen tuomioistuin nimenomaisesti jätti avoimeksi kysymyksen siitä, onko ilmaisu ”parmesan” yleisnimi, ja kolmanneksi siihen, ettei riitä, että todetaan, että tuotteen nimitys on alkuperänimityksen käännös. Saksan liittotasavallan mukaan kaikissa yksittäistapauksissa on tutkittava, luoko tämä käännös todellakin mielleyhtymän kyseessä olevaan nimitykseen. Näin ei ole tapauksessa, jossa riidanalainen nimitys on ajan kuluessa saanut toisen merkityksen kuluttajien yleisessä kielenkäytössä ja jossa siitä on näin tullut yleisnimi, vaikka se alun perin oli käännös. Neljänneksi kyseinen jäsenvaltio viittaa siihen seikkaan, että Saksassa, joka on ainoa jäsenvaltio, jonka osalta ilmaisun ”parmesan” yleisnimen luonteisuuden arvioiminen on ratkaisevaa nyt esillä olevassa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamista koskevassa menettelyssä, sana ”parmesan” on aina käsitetty raastetun tai raastetuksi tarkoitetun kovan juuston yleisnimeksi. Sitä paitsi tämä pitää paikkansa myös joidenkin muiden jäsenvaltioiden, mukaan lukien Italia, osalta.

42 Aivan ensimmäiseksi on määritettävä, vastaako nimityksen ”parmesan” käyttö suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” osalta jotain asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista tapauksista.

43 Tältä osin on palautettava mieliin, että rekisteröidyt nimitykset ovat kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan suojattuja muun muassa väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka tuotteen oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimi on käännetty.

44 Mielleyhtymästä suojattuun alkuperänimitykseen yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että tämä käsite kattaa tapauksen, jossa tuotteen nimeämiseksi käytettyyn ilmaisuun sisältyy suojatun nimityksen osa siten, että kuluttajalle syntyy tuotteen nimen yhteydessä mielikuva tavarasta, jolla on suojattu alkuperänimitys (asia C-87/97, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, tuomio 4.3.1999, Kok. 1999, s. I-1301, 25 kohta).

45 Yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt, että kysymyksessä voi olla mielleyhtymä suojattuun alkuperänimitykseen, vaikka kyseisten tuotteiden välistä sekaannusvaaraa ei ole ja vaikka yhteisön suojaa ei ollenkaan sovellettaisi kyseisen nimityksen niihin osatekijöihin, jotka toistetaan riidanalaisessa ilmaisussa (em. asia Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, tuomion 26 kohta).

46 Nyt esillä olevassa asiassa nimitysten ”parmesan” ja ”Parmigiano Reggiano” lausuntatapa ja ulkoasu ovat samankaltaiset, ja näin on tilanteessa, jossa kyseessä olevat tuotteet ovat raastettuja tai raastetuiksi tarkoitettuja kovia juustoja eli tuotteita, joiden ulkoinen muoto vastaa toisiaan (ks. vastaavasti em. asia Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, tuomion 27 kohta).

47 Lisäksi on todettava, että siitä riippumatta, onko nimitys ”parmesan” suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” tai ilmaisun ”Parmigiano” tarkka käännös, on otettava huomioon myös näiden kahden erikielisen ilmaisun merkityssisällön läheisyys, josta yhteisöjen tuomioistuimessa käydyt keskustelut ovat osoitus.

48 Tällainen merkityssisällön läheisyys samoin kuin tämän tuomion 46 kohdassa todettu lausuntatavan ja ulkoasun samankaltaisuus ovat omiaan johtamaan siihen, että kuluttajalla syntyy mielikuva juustosta, jolla on suojattu alkuperänimitys ”Parmigiano Reggiano”, sellaisen raastetun tai raastetuksi tarkoitetun kovan juuston yhteydessä, josta käytetään nimitystä ”parmesan”.

49 Näin ollen nimityksen ”parmesan” käyttämisen on katsottava luovan asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun mielleyhtymän suojattuun alkuperänimitykseen ”Parmigiano Reggiano”.

50 Sillä, onko nimitys ”parmesan” suojatun alkuperänimityksen ”Parmesan Reggiano” käännös, ei näin ollen ole vaikutusta tämän kanteen arvioinnin kannalta.

51 Saksan liittotasavalta esittää kuitenkin, että koska nimityksestä ”parmesan” on tullut yleisnimi, sen käyttämisellä ei voida katsoa luotavan laitonta mielleyhtymää suojattuun alkuperänimitykseen ”Parmigiano Reggiano”.

52 Saksan liittotasavallan tehtävänä oli esittää selvitys, jolla tämän perustelun paikkansapitävyys voidaan näyttää toteen, varsinkin kun yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että ei ole lainkaan selvää, että nimityksestä ”parmesan” on tullut yleisnimi (em. asia Bigi, tuomion 20 kohta).

53 Arvioitaessa, onko tietty nimitys luonteeltaan yleisnimi, on asetuksen N:o 2081/92 3 artiklan 1 kohdan nojalla otettava huomioon kyseisen tuotteen tuotantopaikat sekä siinä jäsenvaltiossa, joka on saanut kyseisen nimityksen rekisteröityä, että sen ulkopuolella, kyseisen tuotteen kulutus, tapa, jolla kuluttajat mieltävät tämän nimityksen kyseisessä jäsenvaltiossa ja sen ulkopuolella, kyseistä tuotetta koskevan kansallisen erityislainsäädännön olemassaolo sekä tapa, jolla kyseistä nimitystä on käytetty yhteisön oikeudessa (ks. yhdistetyt asiat C-465/02 ja C-466/02, Saksa ja Tanska v. komissio, tuomio 25.10.2005, Kok. 2005, s. I-9115, tuomion 76–99 kohta).

54 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 63 ja 64 kohdassa, Saksan liittotasavalta kuitenkin toimitti ainoastaan sanakirjoista ja erityisalan kirjallisuudesta poimittuja otteita, joista ei saa kattavaa käsitystä siitä, miten kuluttajat Saksassa ja muissa jäsenvaltioissa mieltävät sanan ”parmesan”, eikä se edes esittänyt mitään lukuja, jotka

koskisivat nimityksellä ”parmesan” Saksassa tai muissa jäsenvaltioissa myytävän juuston tuotantoa tai kulutusta.

55 Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyistä asiakirjoista ilmenee myös, että Saksassa tietyt nimityksellä ”parmesan” varustetun juuston tuottajat myyvät tätä tuotetta sellaisilla pakkausmerkinnöillä varustettuna, joissa viitataan Italian kulttuuriin ja maisemiin. Tästä voidaan tehdä se johtopäätös, että tämän jäsenvaltion kuluttajat mieltävät ”parmesan”-juuston juustoksi, joka yhdistetään Italiaan, vaikka todellisuudessa se on tuotettu jossain muussa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Saksa ja Tanska v. komissio, tuomion 87 kohta).

56 Vielä on todettava, että suullisessa käsittelyssäkään Saksan liittotasavalta ei ole voinut esittää tietoja, jotka koskevat Italiassa suojatulla alkuperänimityksellä ”Parmigiano Reggiano” tuotetun, Saksaan tuodun juuston määriä, joten yhteisöjen tuomioistuin ei tämän vuoksi voi käyttää kyseisen juuston kulutusta koskevia tietoja indikaattoreina siitä, onko nimitys ”parmesan” luonteeltaan yleisnimi (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Saksa ja Tanska v. komissio, tuomion 88 kohta).

57 Tästä seuraa, että koska Saksan liittotasavalta ei ole näyttänyt, että nimitys ”parmesan” olisi luonteeltaan yleisnimi, sanan ”parmesan” käyttämisen sellaisia juustoja varten, jotka eivät ole suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” eritelmän mukaisia, on nyt esillä olevassa tapauksessa katsottava loukkaavan asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan b alakohtaan perustuvaa suojaa.

Saksan liittotasavallan velvollisuus määrätä seuraamuksia asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan rikkomisesta

58 Komissio esittää, että Saksan liittotasavallan on asetuksen N:o 2081/92 10 ja 13 artiklan nojalla omasta aloitteestaan toteutettava toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojattuja alkuperänimityksiä loukkaavan toiminnan rankaisemiseksi. Komission mukaan jäsenvaltioiden toiminta käsittää hallinnollisella ja rikosoikeudellisella tasolla toimenpiteitä, joilla voidaan saavuttaa päämäärät, joita tällä asetuksella tavoitellaan alkuperänimitysten suojan osalta. Tuotteita, jotka eivät vastaa kyseisen asetuksen vaatimuksia, ei komission mukaan saa laskea liikkeeseen.

59 Komissio täsmentää, että sen väitteet eivät koske Saksan lainsäädäntöä eivätkä oikeussuojakeinojen puuttumista kansallisissa tuomioistuimissa vaan Saksan viranomaisten yhteisön oikeuden vastaista hallintokäytäntöä. Jos jäsenvaltiot vapautettaisiin toimintavelvollisuudestaan ja jos taloudellisten toimijoiden pitäisi tämän johdosta itse saattaa asia tuomioistuimien käsiteltäväksi joka kerta, kun niiden yksinoikeutta käyttää kyseistä suojattua alkuperänimitystä koko Euroopan unionin alueella loukattaisiin, asetuksen N:o 2081/92 tavoitteita ei voitaisi saavuttaa.

60 Komissio esittää vielä, että oikeusriidassa, jossa vastakkain on yksityisiä taloudellisia toimijoita, keskeinen kysymys on niiden immateriaalioikeuksien kunnioittaminen, joita on tuottajilla, jotka ovat sijoittautuneet alueelle, josta kyseinen tuote on peräisin, kun taas sen tavoitteena, että viranomaiset määräävät seuraamuksia asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan rikkomisesta, ei ole yksityisten taloudellisten etujen suojaaminen vaan se, että suojataan kuluttajia, joiden odotuksia kyseisen tuotteen laadusta ja maantieteellisestä alkuperästä ei pidä pettää. Tässä asetuksessa tavoiteltu kuluttajansuoja vaarantuisi, jos asetuksessa säädettyjen kieltojen täytäntöönpano riippuisi yksinomaan siitä, ryhtyvätkö yksityiset taloudelliset toimijat oikeustoimiin.

61 Komissio päättelee tästä, että Saksan liittotasavallan toiminta on rinnastettava siihen, että yhteisön oikeutta rikotaan laiminlyömällä toimintavelvoite.

62 Saksan liittotasavalta väittää, että asetuksen N:o 2081/92 13 artiklassa määritetään rekisteröityjen maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojan soveltamisala. Tämän asetuksen välittömän oikeusvaikutuksen takia tässä artiklassa annetaan suojattujen alkuperänimitysten haltijoille tai laillisille käyttäjille oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuimien velvollisuutena on suojata.

63 Asetuksen N:o 2081/92 välitön sovellettavuus ei Saksan liittotasavallan mukaan tosin vapauta jäsenvaltioita velvollisuudesta toteuttaa kansallisia toimenpiteitä, joilla voidaan taata kyseisen asetuksen soveltaminen. Saksan liittotasavalta on kuitenkin antanut lukuisia säädöksiä, joilla voidaan puuttua suojattujen alkuperänimitysten laittomaan käyttöön, muun muassa vilpillisen kilpailun estämisestä 7.6.1909 annetun lain (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb) sekä tavaramerkkien ja muiden erottavien tunnusten suojasta 25.10.1994 annetun lain (Gesetz über den Schutz von Marken und sonstigen Kennzeichen; BGBl. 1994 I, s. 3085).

64 Lisäksi mahdollisuutta nostaa kanne kaikesta suojattuun alkuperänimitykseen perustuvia oikeuksia loukkaavasta toiminnasta ei ole varattu ainoastaan kyseisen nimityksen haltijalle. Kanteen päinvastoin voivat nostaa myös kilpailijat, yritysten yhteenliittymät ja kuluttajajärjestöt. Kanneoikeutettujen laaja piiri riittää Saksan

liittotasavallan mukaan osoittamaan, että Saksan liittotasavallassa voimassa olevat säännökset eivät rajoitu siihen, että tuottajat, jotka ovat sijoittautuneet kyseisen tuotteen alkuperäalueella, voivat vaatia immateriaalioikeuksiensa kunnioittamista. Näillä säännöksillä luodaan kattava ja tehokas järjestelmä, jolla voidaan estää asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan rikkomiset ja jonka nojalla voidaan tehokkaasti määrätä näistä rikkomisista seuraamuksia tuomioistuimen ratkaisuilla.

65 Myöntämällä edellä mainitut siviilioikeudelliset oikeudet Saksan liittotasavalta väittää toteuttaneensa kaikki toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan täysimääräisen ja kattavan soveltamisen varmistamiseksi. Saksan liittotasavallan mukaan ei ole tarpeen, että viranomaiset viran puolesta määräävät yleisen järjestyksen pitoa koskevilla toimilla seuraamuksia tämän artiklan rikkomisesta, eikä kyseisen asetuksen 10 ja 13 artiklassa edes edellytetä sitä. Saksan liittotasavallan mukaan asetuksen N:o 2081/92 10 artiklan 4 kohdan eri kieliversioiden vertailusta ilmenee, että kun otetaan huomioon suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” italialainen alkuperä, kyseistä nimitystä koskevan eritelmän noudattamisen varmistaminen kuuluu Consorzio del formaggio Parmigiano Reggianolle eikä saksalaisille tarkastuksen rakenteille, kun kyseistä nimitystä käytetään.

66 Tämän jäsenvaltion mukaan on niin, että vaikka komissio esittää, että sillä, että kyseinen jäsenvaltio määrää seuraamuksen asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan rikkomisista, on taattava paitsi yksityisten taloudellisten etujen suoja niin myös kuluttajien suoja, tämä toteamus ei perustu mihinkään sellaiseen kyseisen asetuksen erityispiirteeseen, jonka perusteella alkuperänimitysten suojajärjestelmää, joka perustuu siviilioikeudellisten oikeussuojakeinojen käyttöönottoon, voitaisiin pitää riittämättömänä, toisin kuin muiden immateriaalioikeuksien tai kilpailun turvaamista koskevien säännösten osalta.

67 Lopuksi Saksan liittotasavalta esittää, että vaikka Saksassa ei ryhdytä viran puolesta toimenpiteisiin tai määrätä rikosoikeudellisia seuraamuksia siitä, että nimitystä ”parmesan” käytetään tuotteista, jotka eivät vastaa suojattua alkuperänimitystä ”Parmigiano Reggiano” koskevan eritelmän vaatimuksia, on niin, että jos tämä käyttö ylipäätään merkitsee asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan rikkomista, tämä tilanne on yksinkertaisesti seurausta siitä, että on luovuttu seuraamusjärjestelmistä, joista jäsenvaltiot voivat mutta joista niiden ei ole pakko säätää yhteisön oikeuden nykytilassa.

68 Tältä osin on palautettava mieliin, että yksityisten oikeussubjektien oikeus vedota tietyn asetuksen säännöksiin kansallisissa tuomioistuimissa ei voi vapauttaa jäsenvaltioita toteuttamasta kansallisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan asetuksen täysimääräinen ja kattava soveltaminen, kun näiden kansallisten toimenpiteiden toteuttaminen osoittautuu tarpeelliseksi (ks. mm. asia 72/85, komissio v. Alankomaat, tuomio 20.3.1986, Kok. 1986, s. 1219, 20 kohta).

69 On kiistatonta, että Saksan oikeusjärjestyksessä on oikeudellisia instrumentteja, kuten tämän tuomion 63 kohdassa mainittuja säädöksiä, joilla pyritään varmistamaan niiden oikeuksien tehokas suoja, joita yksityisillä on asetuksen N:o 2081/92 perusteella. On myös kiistatonta, että mahdollisuutta nostaa kanne kaikesta sellaisesta toiminnasta, jolla voidaan loukata suojattuun alkuperänimitykseen perustuvia oikeuksia, ei ole varattu yksinomaan kyseisen nimityksen lailliselle käyttäjälle. Tällaisen kanteen päinvastoin voivat nostaa kilpailijat, yritysten yhteenliittymät ja kuluttajajärjestöt.

70 Tällaisella lainsäädännöllä voidaan näin ollen taata muiden etujen kuin suojattuun alkuperänimitykseen oikeutettujen tuotteiden tuottajien etujen suoja, erityisesti kuluttajien etujen suoja.

71 Suullisessa käsittelyssä Saksan liittotasavalta on sitä paitsi ilmoittanut, että tällä hetkellä saksalaisissa tuomioistuimissa on vireillä asioita, joissa on kyse nimityksen ”parmesan” käytöstä Saksassa, ja yhden näistä asioista on pannut vireille Consorzio del formaggio Parmigiano Reggiano.

72 Komission väitteestä, joka koskee jäsenvaltioiden velvollisuutta toteuttaa omasta aloitteestaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen seuraamusten määräämiseksi kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan rikkomisista, on esitettävä seuraavat huomautukset.

73 Tällainen velvollisuus ei ensinnäkään perustu asetuksen N:o 2081/92 10 artiklaan.

74 On totta, että asetuksen N:o 2081/92 säännösten tehokkuuden varmistamiseksi kyseisen asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että viimeistään kuuden kuukauden kuluttua kyseisen asetuksen voimaantulosta on luotu tarkastuksen rakenteet. Jäsenvaltioiden on siis luotava tällaiset rakenteet.

75 Kun asetuksen N:o 2081/92 10 artiklan 4 kohdassa säädetään, että ”jos jäsenvaltion nimetty valvontaviranomainen ja/tai yksityinen laitos toteaa, että maataloustuote tai elintarvike, jolla siinä jäsenvaltiossa on suojattu alkuperänimitys, ei täytä eritelmän vaatimuksia, sen on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tätä asetusta noudatetaan – –”, siitä kuitenkin ilmenee, että jäsenvaltion nimetty valvontaviranomainen ja/tai yksityinen laitos on sen jäsenvaltion nimetty valvontaviranomainen ja/tai yksityinen laitos, josta suojattu alkuperänimitys on peräisin.

76 Se, että kyseisen asetuksen 10 artiklan 3 kohdassa mainitaan ”niiden valvonnan alaiset tuottajat ja jalostajat”, samoin kuin se, että tuottajilla on kyseisen artiklan 6 kohdan mukaan oikeus päästä valvontajärjestelmään, ja tuottajien tämän saman artiklan 7 kohdassa säädetty velvollisuus vastata valvonnan kustannuksista vahvistavat, että asetuksen N:o 2081/92 10 artikla koskee niiden jäsenvaltioiden velvollisuuksia, joista suojattu alkuperänimitys on peräisin.

77 Tätä tulkintaa tukevat vielä asetuksen N:o 2081/92 4 artiklan 2 kohdan g alakohta ja 5 artiklan 3 ja 4 kohta, joista ilmenee, että rekisteröintihakemuksessa on oltava eritelmä, että hakemus on lähetettävä sille jäsenvaltiolle, jossa asianomainen maantieteellinen alue sijaitsee, ja että eritelmässä on oltava ”jäljempänä 10 artiklassa säädettyjä tarkastuksen rakenteita koskevat viittaukset”.

78 Tästä seuraa, että tarkastuksen rakenteet, joiden on huolehdittava suojattujen alkuperänimitysten eritelmien noudattamisen takaamisesta, ovat sen jäsenvaltion tarkastuksen rakenteet, josta kyseinen suojattu alkuperänimitys on peräisin. Suojattua alkuperänimitystä ”Parmigiano Reggiano” käytettäessä eritelmän noudattamisen valvonta ei siis kuulu saksalaisille valvontaviranomaisille.

79 Asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tosin velvoitetaan suojaamaan rekisteröityjä nimityksiä kaikelta ”väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka tuotteen oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimi on käännetty tai siihen on liitetty ilmaisu kuten ’laatu’, ’tyyppi’, ’menetelmä’, ’tuotettu kuten’, ’jäljitelmä’ tai muu samankaltainen ilmaisu”.

80 Komissio ei yhtäältä kuitenkaan ole näyttänyt, että Saksan liittotasavalta olisi laiminlyönyt asetukseen N:o 2081/92 perustuvat velvoitteet, eikä toisaalta esittänyt seikkoja, joista ilmenisi, että tämän tuomion 63 kohdassa mainittujen kaltaisia toimenpiteitä ei olisi toteutettu tai että niillä ei voitaisi suojata suojattua alkuperänimitystä ”Parmigiano Reggiano”.

81 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että komissio ei ole näyttänyt toteen, että Saksan liittotasavalta ei olisi noudattanut asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on nimenomaisesti kieltäytynyt määräämästä alueellaan seuraamuksia siitä, että nimitystä ”parmesan” käytetään sellaisten tuotteiden merkinnöissä, jotka eivät vastaa suojatun alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” eritelmässä tarkoitettuja vaatimuksia.

82 Komission kanne on tämän johdosta hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

83 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Saksan liittotasavalta on vaatinut komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska komissio on hävinnyt asian, tämä on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Tämän saman artiklan 4 kohdan nojalla Tšekin tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Italian tasavalta ja Itävallan tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Kanne hylätään.**

2) **Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

3) **Tšekin tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Italian tasavalta ja Itävallan tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset